

AJEDREZ COMO ACTIVIDAD EXTRAESCOLAR PARA EL CURSO 2011-12

Como ya sabéis, el ajedrez es un deporte y un juego para dos jugadores que se desarrolla en un tablero, dividido en compartimentos cuadrados, en el que cada jugador, al comenzar, dispone de dieciséis piezas. Os proponemos una actividad que, como juego, tiene como objeto pasar un tiempo de entretenimiento y diversión; esto a la mayoría nos gusta, tanto si somos adultos como si somos niños.

¿POR QUÉ AJEDREZ?; veamos qué aprendemos, desarrollamos y obtenemos jugando al ajedrez y por qué motivos.

- **Respeto por las normas:** El ajedrez, como muchos otros juegos, se rige por unas reglas que es necesario conocer y respetar. Los pedagogos valoran positivamente el aprendizaje de normas arbitrarias, ya que éstas regirán parte importante de la convivencia en nuestra vida adulta.

- **A reflexionar, analizar, prever y decidir:** Cada movimiento a realizar supone escoger entre diferentes alternativas. Es necesario, pues, reflexionar, analizar y prever las consecuencias de las diferentes opciones, decidiéndose por la mejor, aunque ésta suponga sacrificar una pieza. Por ello, jugando, estamos ejercitando lógica, imaginación y decisión (con renuncia implícita). Asimismo, utilizamos y desarrollamos la capacidad matemática, no sólo por la lógica en sí, sino también porque los movimientos del juego obedecen a patrones geométricos y porque las piezas tienen valores distintos (por su propio valor intrínseco y por la posición en la que se encuentran en cada momento). En este juego, los resultados no se obtienen por azar sino gracias al esfuerzo que cada jugador pone a medida que ha de resolver los problemas que van surgiendo.

- **A estimular la memoria:** Las partidas ya jugadas constituyen una experiencia; esforzarse en recordar errores y aciertos de partidas anteriores es un elemento importante en el proceso de aprendizaje.

- **Capacidad de atención:** Cuando jugamos es necesario estar atentos, no distraerse, y ésto, aunque no lo parezca, también se aprende mediante la práctica. En el ajedrez aprehendemos el silencio, la tranquilidad y la reflexión.

- **Aprender nuevos códigos:** La anotación de jugadas y la lectura de partidas se hacen con la ayuda de un lenguaje codificado que representa movimientos y posiciones concretas del juego. Esto supone una herramienta útil para familiarizarse con otros conceptos abstractos.

- **Cuidado, aprecio y orden del material:** Las piezas se han de sacar con cuidado de su caja y se han de colocar todas ellas en su lugar para comenzar. Durante el juego, a medida que se van matando, las piezas se ordenan al lado del tablero y, al acabar la partida, se han de recolocar ordenadamente antes de cerrar la caja.

- **Un juego universal, sin distinciones y para toda la vida:** Al ajedrez juegan desde niños hasta ancianos, por lo que, aprender este juego, nos proporcionará un disfrute intelectual para siempre, además, de permitirnos relacionarnos, sin necesidad de la palabra, con gente de otros países. Los contrincantes pueden ser de sexos diferentes.

¿A QUIÉN VA DIRIGIDA? Esta actividad extraescolar va dirigida a niñas y niños de 1º a 6º curso de primaria.

¿QUIÉN IMPARTIRÁ ESTA ACTIVIDAD EXTRAESCOLAR? El curso lo impartirá un profesor de la "Escola d'Escacs de Barcelona" (www.eebcn.net), la cual tiene más de 25 años de experiencia en la enseñanza del ajedrez en colegios.

¿CÓMO SE ORGANIZARÁ? Esta actividad ocupará una hora a la semana y, en función del número de niñas y niños que se apunten, se formarán grupos de 8 a 14 alumnos. Cuatrimestralmente, el profesor de ajedrez emitirá un informe de actitud y de seguimiento de cada alumno.

ESCACS. ACTIVITAT EXTRAESCOLAR PER AL CURS 2011/12.

Com ja sabeu, els escacs són un esport i un joc entre dos jugadors que es juga en un tauler de compartiments quadrats i en què cada jugador disposa, en començar la partida, de setze peces. Per tant, us proposem una activitat que és un joc i, com per a qualsevol joc, l'objecte és passar el temps mitjançant l'entreteniment i la diversió. I això, a la majoria ens agrada, siguem grans o petits.

PER QUÈ ELS ESCACS? Vegem-ne alguns motius i descrivim què desenvolupem o aprenem mentre hi juguem:

- **Respectar unes normes:** els escacs, com molts d'altres jocs, es regeixen per unes regles que cal conèixer i respectar. Els pedagogs valoren positivament l'aprenentatge de normes arbitràries ja que aquestes regeixen una part important de la convivència en la vida adulta.
- **Reflexionar, analitzar, preveure i decidir:** cada tirada del joc és una decisió que cal prendre davant de diverses alternatives. Cal, doncs, reflexionar, analitzar les diverses opcions i triar la millor, encara que això representi sacrificar una peça. Per tant, en jugar estem fent un exercici de lògica i, alhora, d'imaginació. Estem utilitzant i desenvolupant la capacitat matemàtica, no únicament mitjançant l'exercici de la lògica, sinó també perquè els moviments del joc obeeixen a patrons geomètrics i les peces tenen valors diferents, sigui en funció de la pròpia peça o de la seva posició. En aquest joc, els resultats no s'obtenen per atzar sinó gràcies a l'esforç i en cada partida el jugador es troba que ha de resoldre uns quants problemes.
- **Estimular la memòria:** les partides jugades constitueixen una experiència. El record dels encerts i dels errors de partides anteriors és un element important en l'aprenentatge.
- **Estimular la capacitat d'atenció:** quan juguem cal estar atents i no badar. I això, encara que no ens ho sembli, també s'aprèn. Amb els escacs, aprenem a estar en silenci, tranquils i quiets.
- **Aprendre una nova codificació:** l'anotació de jugades i la lectura de partides es fa amb l'ajut d'un llenguatge codificat que representa moviments i posicions concretes del joc. Això és una eina que ajuda a familiaritzar-nos amb els conceptes abstractes.
- **Aprendre a cuidar i a estimar el material i a endreçar-lo:** les peces s'han de treure curosament de la caixa i col·locar-les ben posades cadascuna al seu lloc per començar la partida. Durant el joc, a mesura que es van matant, s'ordenen al costat del tauler i quan la partida s'ha acabat cal col·locar-les a dins de la caixa, i després tancar-la.
- **Un joc universal i per a tota la vida:** als escacs hi juguen des dels nens fins a la gent gran. Per tant, aprendre'n ens proporcionarà un gaudi intel·lectual per sempre. I a més, ens permetrà relacionar-nos jugant, sense necessitat de la paraula, amb gent d'altres països.
- **Un joc sense distinció de gènere:** els contrincants poden ser de sexes diferents.

A QUI VA ADREÇADA? Aquesta activitat va adreçada a nenes i nens de 1r fins a 6è curs.

QUI IMPARTIRÀ L'EXTRAESCOLAR? El curs l'impartirà un professor de l'Escola d'Escacs de Barcelona (www.eebcn.net), la qual té més de 25 anys d'experiència en ensenyar escacs a les escoles.

COM S'ORGANITZARÀ? Aquesta activitat ocuparà una hora a la setmana i, en funció del nombre de nenes o nens que finalment s'hi apuntin, es constituïran un o més grups de 8 a 15 alumnes. Quadrimestralment, el professor d'escacs emetrà un informe d'actitud i de seguiment per a cada alumne.